

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2025-03-06

Ärendenummer
NV-08194-24

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Promemorian Att åter möjliggöra utvinning av uran (KN2024/02540)

Sammanfattning

Naturvårdsverket har inga synpunkter på de föreslagna ändringarna av minerallagen (1991:45) och mineralförordningen (1992:825) eller på upphävandet av 9 kap. 6 i § miljöbalken. Naturvårdsverket vill dock påtala att det är oklart vad förslaget till utformning av 17 kap. 1 § 1 miljöbalken skulle innebära i praktiken. Det är otydligt vilka verksamheter som kan komma att omfattas av regeringens tillåtlighetsprövning och det finns svårigheter i bedömningen av om en verksamhet ska tillåtlighetsprövas eller ej. Naturvårdsverket har därför svårt att ta ställning till lämpligheten och konsekvenserna av det förslaget.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket har inga synpunkter på de föreslagna ändringarna av minerallagen (1991:45) och mineralförordningen (1992:825) eller på upphävandet av 9 kap. 6 i § miljöbalken.

Vad gäller förslaget till ändring av 17 kap. 1 § 1 miljöbalken anser Naturvårdsverket att det är alltför oklart vad förslaget skulle innebära i praktiken och kan därför inte ta ställning till om den föreslagna bestämmelsen är lämpligt utformad.

9. Ett tydligt avgränsat tillämpningsområde för regeringens tillåtlighetsprövning

Naturvårdsverkets uppfattning är att det i dagsläget är alltför oklart vad förslaget till utformning av 17 kap. 1 § 1 miljöbalken egentligen innebär i praktiken. Det är därför inte möjligt att svara på om bestämmelsen får en lämplig utformning.

Förslaget om ändring av 17 kap. 1 § 1 miljöbalken har utformats så att regeringen ska pröva tillåtligheten av sådana verksamheter som omfattas av regeringens prövning enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, nedan kärntekniklagen.

Naturvårdsverket instämmer i att det är en lagtekniskt enkel utformning, men anser samtidigt att bestämmelsens utformning gör att det är svårt att ta ställning till lämpligheten och konsekvenserna av förslaget.

Utifrån gällande lagstiftning, kärntekniklagen och förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet (nedan kärnteknikförordningen), anser Naturvårdsverket att det är svårt att se vilka verksamheter, befintliga eller nya utvinningsverksamheter, som kan komma att omfattas av regeringens prövning. Bestämmelserna i kärntekniklagen och kärnteknikförordningen är inte primärt utformade för att appliceras på utvinningsverksamheter, vilket kan leda till tillämpningssvårigheter. I promemorian anges på sidan 72 att syftet är att regeringen inte ska pröva tillåtligheten av mindre gruvor, utan tillåtlighetsprövningen ska endast ske för större verksamheter.

Av 16 § andra stycket kärnteknikförordningen framgår att regeringen ska pröva frågor om tillstånd för de verksamheter som anges i första stycket om aktiviteten i avfallet överstiger angivna becquerelnivåer. Det avfall som sannolikt kommer behöva bedömas i förhållande till bestämmelsen är inte utvinningsavfall, utan sådant avfall som kan uppkomma vid anrikningen (separeringen) av uran i malmen, till exempel filter eller kontaminerat processvatten. Bedömningen av vilka strålningsnivåer som kan uppkomma i detta avfall kräver stor detaljkunskap. Det kan därför vara svårt, både för verksamhetsutövare och andra berörda, att i ett tidigt skede göra bedömningen huruvida en verksamhet ska tillåtlighetsprövas av regeringen eller inte.

Kärntekniklagen är för närvarande föremål för utredning genom ”Uppdrag att analysera, föreslå och bereda förslag till ny lag om kärnteknisk verksamhet” (KN 2024:B). Det är oklart om utredningen kommer att föreslå förändringar av kärntekniklagen som påverkar förslagen i nu aktuell promemoria.

Härutöver har Kärnkraftsprövningsutredningen i SOU 2025:7 föreslagit att miljöbalken ska ändras på så sätt att 17. kap. 1 § 1 miljöbalken helt ska utgå och ersättas med en lag om principbeslut för vissa verksamheter. Naturvårdsverket har fått SOU 2025:7 på remiss och har inte tagit ställning till det förslaget i skrivande stund.

Beslut om denna remiss har fattats av generaldirektören Johan Kuylenstierna efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand, samt handläggarna Ian Kindstrand, Sara Nordström, Pontus Westrin och Oskar Adenfelt.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Johan Kuylenstierna

Marie Uhrwing

Kopia till:
kn.me@regeringskansliet.se